

17 วัน กับภารกิจ ช่วยทีมหมูป่าอะคาเดมี

ภาพ : <https://thestandard.co/13-moo-pa-academy-successfully-rescued>
<https://www.sanook.com/news/6929387>
<https://news.mthai.com/general-news/697114.html>

เหตุการณ์เมื่อกลางปี 2561 ที่สมาชิกทีมนักฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมีพร้อมโค้ช 13 ชีวิต ติดถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน ตั้งแต่วันเสาร์ที่ 23 มิถุนายน จนถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2561 รวมกว่า 17 วันนั้น นำมาซึ่งปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือครั้งใหญ่ ปฏิบัติการดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างยอดเยี่ยมและ “มีเรื่องให้จดจำมากมาย”

การหายตัวไปของสมาชิกนักฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมีพร้อมโค้ช 13 ชีวิต ที่ติดถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย นำมาซึ่งการค้นหาและช่วยเหลือทั้ง 13 ชีวิตออกมาจากถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอนที่ลึกลงไปใต้ดินหลายกิโลเมตร ให้ปลอดภัย ท่ามกลางสภาพภูมิศาสตร์ที่ยากลำบากและสภาพดินฟ้าอากาศที่มีน้ำป่าไหลหลาก ปฏิบัติการนั้นเป็นเรื่องมหัศจรรย์อย่างยิ่ง หลายคนคิดว่าเป็นภารกิจที่เป็นไปไม่ได้ (Mission Impossible) แต่ในที่สุดด้วยความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าร่วมปฏิบัติการถึง 271 หน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วม 4,559 คน รวมถึงอาสาสมัครและผู้เชี่ยวชาญจาก 27 ประเทศ¹ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการดำน้ำในถ้ำระดับโลก เข้าร่วมปฏิบัติการด้วย การปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือกินเวลานานถึง 17 วัน 4 ชั่วโมง 29 นาที² จนประสบความสำเร็จในการช่วยเหลือ 13 สมาชิกทีมหมูป่าอะคาเดมีออกมาจากถ้ำได้ แต่ก็มีเรื่องน่าเศร้า เนื่องจากในช่วงการปฏิบัติการดังกล่าวมีอาสาสมัครเสียชีวิตหนึ่งรายเนื่องจากขาดอากาศหายใจระหว่างการดำน้ำในถ้ำ

ติดถ้ำ น้ำท่วม: จุดเริ่มต้นการค้นหาสมาชิกทีมหมูป่า

เย็นวันเสาร์ที่ 23 มิถุนายน 2561 หลังฝึกซ้อมฟุตบอลเสร็จ นักฟุตบอลเยาวชนทีมหมูป่าอะคาเดมีพร้อมโค้ช รวม 13 คน ได้เข้าไปเที่ยวถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย แต่จนถึงเวลาพลบค่ำพวกเขาไม่ได้กลับออกมาจากถ้ำ เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบ ก็พบรถจักรยานและรองเท้าอยู่หน้าถ้ำ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครและครอบครัวจึงเข้าไปให้ความช่วยเหลือ แต่ไม่สามารถเข้าไปภายในถ้ำได้ เพราะระดับน้ำท่วมสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อข้อมูลบ่งชี้ว่าเด็กๆ ติดอยู่ภายในถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน ทางจังหวัดจึงรีบให้ความช่วยเหลือโดยมีการร้องขอให้หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ กองเรือยุทธการ หรือซีล (SEAL) และหน่วยงานอื่นๆ เข้ามาร่วมปฏิบัติการในครั้งนี้ เนื่องจากต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในหลายด้าน โดยมีอุปสรรคหลักคือ ฝนที่ตกหนักติดต่อกัน ส่งผลให้ระดับน้ำในถ้ำสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้โอกาสที่จะช่วยเหลือเด็กๆ เป็นไปด้วยความยากลำบาก³

ในเวลาต่อมา กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้พื้นที่ถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน เป็นเขตพื้นที่ประสบภัย เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2561 โดยมอบหมายให้นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายในขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการร่วมค้นหาผู้สูญหายในวนอุทยานแห่งชาติถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (ผอ.ศอร.)

ในหลวงรัชกาลที่ 10 ทรงรับสั่งให้ดูแลและช่วยเหลือให้ดีที่สุด

การปฏิบัติการช่วยเหลือทีมหมูป่าเป็นเรื่องยากเนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เป็นอุปสรรคและประเทศไทยยังขาดประสบการณ์ในการช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในถ้ำที่มีน้ำท่วม จึงต้องอาศัยความร่วมมือร่วมแรงของหน่วยงานต่างๆ และอาสาสมัครจำนวนมาก ซึ่งความร่วมมือร่วมแรงดังกล่าวในพื้นที่ห่างไกลได้เกิดขึ้นอย่างน่าอัศจรรย์ อันเนื่องมาจากความห่วงใยในเรื่องนี้ของในหลวงรัชกาลที่ 10 และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงติดตามสถานการณ์มาตั้งแต่ต้น ทรงพระราชทานความช่วยเหลือและรับสั่งผ่านราชเลขาในการในพระองค์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดูแลเรื่องนี้ให้ดีที่สุด

นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร ผอ.ศอร. ได้เปิดเผยด้วยว่า ในหลวงรัชกาลที่ 10 ทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จัดหาอุปกรณ์ที่ไม่สามารถจัดซื้อตามระบบราชการได้ทันเวลา เช่น พระราชทานเสื้อกันฝน ไฟฉายพร้อมหมวก ชุดหมี่พร้อมรองเท้าบูท ชุดดำน้ำ หลอดไฟแอลอีดีที่สามารถชาร์จไฟได้ เป็นต้น และในขณะที่ทีมกู้ภัยกำลังทำงานอยู่ในถ้ำ ด้านนอกก็มีประชาชนในโครงการจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” หลายร้อยชีวิตผลัดเปลี่ยนกันมาช่วยงานจิตอาสา เช่น ขนย้ายอุปกรณ์ แจกจ่ายอาหารและน้ำให้กับผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการเก็บขยะ (แม้ในภายหลังการช่วยเหลือสิ้นสุดลง ในวันบ๊วก คลื่นนิ่ง เดย์ เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบของวนอุทยานขุนน้ำนางนอนให้กลับคืนสู่ธรรมชาติดั้งเดิม ก็ได้มีกลุ่มจิตอาสาจำนวนมากมาช่วยกันเก็บขยะ ไปไม้ รื้อถอนเต็นท์ อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงรื้อฝายเบี่ยงทางน้ำบนแนวเขาด้วย)⁴

ไทยผสานทีมกู้ภัย-นักดำน้ำนานาชาติ

ภารกิจค้นหาและช่วยเหลือสมาชิกทีมหมูป่าไม่ใช่ภารกิจเฉพาะของคนไทยเท่านั้น แต่เป็นปฏิบัติการนานาชาติที่หลอมรวมความร่วมมือของผู้คนจากทั่วโลก โดยปฏิบัติการครั้งนี้ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับถ้ำ โดยเฉพาะการดำน้ำในถ้ำ โชคดีที่ภารกิจครั้งนี้สามารถติดต่อและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญด้านการดำน้ำจากประเทศต่างๆ เช่น สหราชอาณาจักร เบลเยียม ออสเตรเลีย ไทย ประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย ทีมกู้ภัยจากกองทัพอากาศสหรัฐฯ สเปน ลาว รัสเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น อาทิ นายจอห์น โวลันเธน และนายริชาร์ด สแตนตัน นักดำน้ำชาวอังกฤษ โดยทีมนักดำน้ำต้องทำหน้าที่ดำน้ำผ่านโพรงถ้ำภายใต้ข้อจำกัดของพื้นที่ ที่ทั้งแคบ มีด และมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอากาศ โดยติดตั้งเชือกนำทางไปด้วย ในช่วงแรกคาดการณ์ว่าเด็กๆ น่าจะอยู่ที่หาดพัทยา แต่ปรากฏว่าไม่พบ ทำให้นักดำน้ำและหน่วยซีลต้องมุ่งหน้าต่อเพื่อค้นหาโพรงที่มีอากาศอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นที่หลบภัยของเด็กๆ⁵

ลำดับเหตุการณ์ ช่วยเหลือทีมหมูป่าอะคาเดมีออกจากถ้ำ

ภาพ : <https://www.thairath.co.th/infographic/1334>

ปฏิบัติการค้นหาเป็นไปด้วยความเข้มข้น ไม่ว่าจะเข้าทางปากถ้ำ การขุดเจาะถ้ำ การหาช่องหรือปล่องที่คาดว่าจะเข้าถ้ำได้ รวมทั้งการบริหารจัดการเรื่องน้ำซึ่งเป็นเรื่องสำคัญไม่แพ้เรื่องอื่น ถูกนำมาใช้ในปฏิบัติการนี้ทั้งสิ้น การค้นหาที่ตั้งเป้าว่าจะต้องเจอเด็กๆ ตั้งแต่วันที่เด็กๆ หายไปเมื่อ 23 มิถุนายน จนกระทั่งภารกิจลำเลียงขวดอากาศ เข้าสู่ห้องโถง 3 และทำเชือกนำทาง⁶ จนในที่สุดได้พบเด็กๆ ทีมหมูป่าที่ติดอยู่ในถ้ำมืดและขาดอาหารนานกว่า 10 วัน (พบโดยนักดำน้ำชาวอังกฤษ) นำความยินดีมาสู่ชาวไทยและผู้คนทั่วโลกจำนวนหลายล้านคนที่เฝ้าติดตามข่าวการช่วยเหลือเด็กๆ ทีมหมูป่าอย่างใจจดใจจ่อโดยตลอดเวลา 3 สัปดาห์ สื่อมวลชนทั้งไทยและนานาชาติได้เกาะติดรายงานภารกิจช่วยเหลืออย่างเข้มข้น จนกลายเป็นข่าวสำคัญไปทั่วโลก⁷

แต่ภารกิจความช่วยเหลือยังเผชิญปัญหาที่ทำให้อีกมาก เนื่องจากทุกฝ่ายต้องหาทางนำสมาชิกทีมหมูป่าออกมาจากถ้ำที่มีน้ำท่วมเต็มเป็นช่วงๆ แต่เด็กส่วนใหญ่ว่ายน้ำไม่เป็นหรืออยู่ในสภาพที่อดโรยเกินกว่าจะว่ายน้ำออกมาได้ ภารกิจนำทีมหมูป่าออกมาโดยการดำน้ำผ่านเส้นทางอันวิบากและเสี่ยงอันตรายก็เป็นเรื่องที่ยากยิ่ง จึงต้องอาศัยการวางแผนที่ยอดเยี่ยมและรัดกุม ต่อมามนุษย์กบได้ดำน้ำเข้าพื้นที่พร้อมหมอเวชศาสตร์ใต้น้ำ เจลให้พลังงาน (power gel) และอุปกรณ์ยังชีพไปให้ทีมหมูป่าและอยู่เป็นเพื่อนเพื่อดูแลทีมหมูป่าจนกว่าแผนการลำเลียงกลับจะเริ่มขึ้น⁸

จำแซม วิบุรุษดำหลวง

อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติการช่วยเหลือทีมหมูป่าได้เกิดเหตุเศร้าสลดเมื่อเกิดการเสียชีวิตของ จำเอกสมาน กุณัน อายุ 38 ปี อดีตนักทำลายใต้น้ำจู่โจมนอกราชการ ซึ่งเป็นอาสาสมัครที่เข้าร่วมปฏิบัติการช่วยเหลือในครั้งนี้ เนื่องจากขาดอากาศหายใจระหว่างการดำน้ำ โดยจำเอกสมานรับหน้าที่ดำน้ำวางขวดอากาศบนเส้นทางจากห้องโถง 3 ไปจนถึงบริเวณ 3 แยก จนภารกิจที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นจึงดำน้ำกลับมาที่ตั้ง แต่ในระหว่างทาง จำเอกสมาน หดสติอยู่ในน้ำ⁹ คู่ดำน้ำบัดดี้จึงช่วยปั๊มหัวใจ แต่ก็ไม่สามารถช่วยชีวิตจำเอกสมานได้ ต่อมาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานยศ นาวาตรี เป็นกรณีพิเศษ ให้แก่ จำเอก สมาน กุณัน และพระราชทาน

ภาพ : facebook page/Thai NavySEAL

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้น ประถมาภรณ์ช้างเผือก เป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากเป็นผู้ประกอบคุณงามความดีและอุทิศความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์จนกระทั่งเสียชีวิต มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน องค์กร และนานาชาติ¹⁰

ภารกิจเคลื่อนย้ายทีมหมูป่าออกจากถ้ำ

การค้นหาเด็กๆ ว่ายากลำบากแล้ว การนำเด็กออกมาอย่างปลอดภัยก็ยากยิ่งกว่า การวางแผนการลำเลียงเด็กๆ จึงถูกวางแผนอย่างรอบคอบและรัดกุม พล.ร.ต. อาภากร อยู่คงแก้ว ผบ. หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ ให้ข้อมูลถึงวิธีการลำเลียงผู้ประสบภัยทั้ง 13 คน ออกจากถ้ำว่า เมื่อเด็กออกจากเนินนมสาว จะใส่หน้ากากที่ต่อกับขวดออกซิเจน โดยมีนักดำน้ำประกบเป็นคู่ออกมา และเมื่อมาถึงที่โถง 3 เพื่อออกไปยังปากถ้ำ ด้วยลักษณะพื้นที่ต้องใช้แรงพอสมควร จึงใช้วิธีให้น้องๆ นอนบนเปลภายใต้วิธีการทางการแพทย์ที่ทำให้ทุกคนนอนหลับ เพื่อมิให้ตื่นตกใจระหว่างทาง เปลที่ใช้เป็นเปล SKED แบบม้วน มีความยืดหยุ่นสูง สามารถบิดหรือเอียงตามลักษณะพื้นที่สามารถป้องกันร่างกายของผู้ประสบภัยจากแรงกระแทกโดยรอบด้าน และใช้การเคลื่อนย้ายโดยรอก เพื่อช่วยเพิ่มความสะดวกในการส่งตัวผู้ประสบภัย และยังลดความเสี่ยงหากเคลื่อนย้ายในพื้นที่อันตราย มีการเปิดเผยว่าระหว่างการลำเลียง เด็กๆ ถูกให้ยาเพื่อทำให้สงบ (อัลปราโซแลม Alprazolam เคตามีน Ketamine อะโทรปีน Atropine)

เพื่อลดการตื่นกลัวระหว่างการดำน้ำลำเลียง ไม่เช่นนั้นอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ เมื่อเด็กออกมาจากถ้ำจะลำเลียงขึ้นรถพยาบาลไปยังโรงพยาบาลสนามในพื้นที่วนอุทยานถ้ำหลวงไปยังจุดคัดกรอง ก่อนจะเคลื่อนย้ายโดยเฮลิคอปเตอร์ และรถพยาบาลไปยังโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ต่อมาได้มีการเปิดเผยว่า นายแพทย์ ริชาร์ด แฮร์ริส (Richard Harris)

วิสัญญีแพทย์และผู้เชี่ยวชาญการดำน้ำในถ้ำชาวออสเตรเลีย ผู้มีประสบการณ์ในการดำน้ำกว่า 30 ปี และเคิร์ก แชลเลน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดำน้ำเข้าไปเพื่อประเมินสุขภาพของทีมหมูป่าและปรับสภาพให้พร้อมต่อการเคลื่อนย้าย ร่วมกับทีมนักดำน้ำและทีมกู้ภัย โดยได้กล่าวว่าภารกิจนี้ อันตรายที่สุดที่เคยเข้าร่วม จนการปฏิบัติการราบรื่นและประสบความสำเร็จ¹¹

ภายหลังทีมช่วยเหลือประสบความสำเร็จในการนำทีมหมูป่าออกมาจากถ้ำแล้ว โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ได้รับมอบหมายให้เป็นโรงพยาบาลหลักด้านการรักษาและควบคุมป้องกันโรคแก่สมาชิกทีมหมูป่าอะคาเดมีและโค้ช ซึ่งได้ทยอยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลตั้งแต่วันที่ 8-10 กรกฎาคม 2561 ครบทั้ง 13 คน ทีมแพทย์ได้ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักและพิษสุนัขบ้า ให้วิตามินบี 1 และยาปฏิชีวนะทางหลอดเลือดดำตามแผนการรักษา จากนั้นผู้เชี่ยวชาญเข้าประเมินร่างกายโดยละเอียด เช่น ประเมินสายตาและการมองเห็น โภชนาการ และสถานะจิตใจ พร้อมส่งตัวอย่างเพื่อหาเชื้อไวรัสโรคอุบัติใหม่ จากการตรวจไม่พบเชื้อโรคติดต่อประจำถิ่นที่เป็นอันตราย¹²

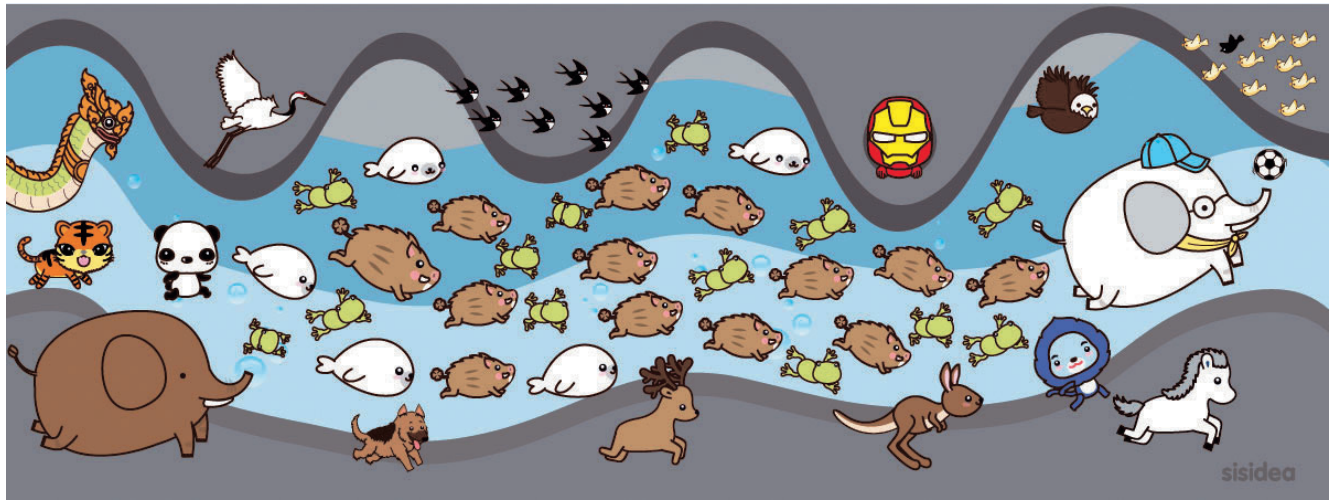
ภาพ : facebook page/Thai Navy SEAL

นายณรงค์ศักดิ์ โอสถนากร: ผู้นำในภาวะวิกฤต

กรณีการช่วยชีวิตทีมหมูป่าอะคาเดมีไม่เพียงประสบความสำเร็จในการช่วยเหลือทั้ง 13 ชีวิตให้ปลอดภัยเท่านั้น แต่ยังได้รับเสียงชื่นชมในด้านการบริหารจัดการ และภาวะผู้นำของนายณรงค์ศักดิ์ โอสถนากร ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย และ ผอ.ศอร. ในขณะนั้น ที่สามารถประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีความพร้อมและความเข้าใจในการรับมือสภาวะวิกฤต รวมถึงการจัดการด้านการให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน และครอบคลุมในทุกด้าน¹³

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงนายณรงค์ศักดิ์ โอสถนากร ความว่า “ได้ติดตามการปฏิบัติแล้ว น่าชื่นชมที่ได้เห็นข้าราชการผู้ใหญ่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งอดทน และมุ่งมั่นในภารกิจเฉพาะหน้าที่ที่ยาก และท้าทาย แสดงถึงความมีสติปัญญา และมี การตัดสินใจที่ดี และวิสัยทัศน์ที่ถูกต้อง และเป็นศูนย์กลางแห่งการประสานการปฏิบัติ จนภารกิจลุล่วงด้วยดี และได้ทราบว่าเป็นข้าราชการที่มีคุณภาพ กล่าวต่อสู่กับสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และในเวลาเดียวกัน ก็มุ่งมั่นที่จะสร้างชาติ และความถูกต้องให้เกิดขึ้นให้แก่ประเทศไทย ขอชมเชย และให้กำลังใจ ขอให้รักษาความดีไว้ และขอให้มีความสุขความเจริญ¹⁴”

นอกจากนั้น นายกรัฐมนตรี ยังได้มอบโล่ประกาศเกียรติคุณสุดยอดวีรชนธรรมสร้างสรรค์แห่งปี พ.ศ. 2561 ให้แก่ นายณรงค์ศักดิ์ ซึ่งได้ทำงานอย่างทุ่มเท เสียสละ เป็นนักบริหารจัดการที่ดี สามารถช่วยเหลือชีวิตทีมหมูป่าออกมาจากถ้ำหลวงได้อย่างปลอดภัย ทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติ¹⁵

ภาพ: <https://www.facebook.com/sisideaclub>

ถอดบทเรียนแผนการรับมือพิบัติภัย

นักวิชาการกว่า 140 คน ได้ร่วมกันถอดบทเรียนแผนการรับมือพิบัติภัยผ่านเวทีเสวนาวิชาการในหลายเวที เช่น กลุ่มนักวิชาการด้านธรณีวิทยา ซึ่งมี ผศ.ดร.สมบัติ อยู่เมือง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยภูมิสารสนเทศเพื่อประเทศ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาฯ ได้ระบุถึงแนวทางการบริหารจัดการธรณีพิบัติภัยว่า มีหลักการดังนี้ (1) องค์ความรู้ นำการจัดการ (2) สร้างระบบเฝ้าระวังและเตือนภัย (3) กำหนดมาตรการที่เหมาะสมกับพิบัติภัยที่เกิดขึ้น โดยกรณีถ้ำหลวงนี้กลายเป็นกรณีศึกษาระดับโลก เพราะไม่เคยเกิดขึ้นและมีความยากลำบาก จนนักดำน้ำบอกว่าเหมือนการดำน้ำผ่านยอดเขาเอเวอเรสต์ จึงเห็นได้ถึงเวลาแล้วที่ไทยจะต้องมีการศึกษาเชิงธรณีวิทยาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งต้องระดมทั้งผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักธรณีวิทยา เจ้าหน้าที่กรมอุทยาน รวมถึงผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ทางด้านสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังหนึ่งในหน่วยงานที่ร่วมภารกิจการค้นหาด้านอากาศยานทั้งอุปกรณ์โดรน และกำลังพลที่ร่วมวางแผนการกู้ภัยในแต่ละวันก็ได้เสนอให้ไทยเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ ทั้งการสร้างองค์ความรู้ และข้อมูลพื้นฐานของแต่ละพื้นที่ เมื่อเกิดเหตุข้อมูลทั้งหมดนี้จะถูกนำมาใช้ในการวางแผนเพื่อจัดการภัยพิบัติได้อย่างทันท่วงที¹⁶

ส่วน นพ.ประเวศ วะสี ได้กล่าวถึงบทเรียนของหมู่ป่าโมเดลว่า สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาของสังคมได้ โดยกล่าวว่า “ถ้าเราพยายามทำความเข้าใจหมู่ป่าโมเดล ซึ่งเป็นกระบวนการที่ค้นพบใหม่ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนและยาก เราจะพบวิถีทางที่จะพากันออกจากถ้ำทั้งประเทศ และสำหรับโลก

ซึ่งติดขัดอยู่ก็สามารถเรียนรู้และนำไปใช้ได้ ซึ่งก็คือมรรค 8 แห่งความสำเร็จของหมู่ป่าโมเดล” โดยองค์ประกอบของความสำเร็จของหมู่ป่าโมเดล 8 ประการ สรุปได้ดังนี้

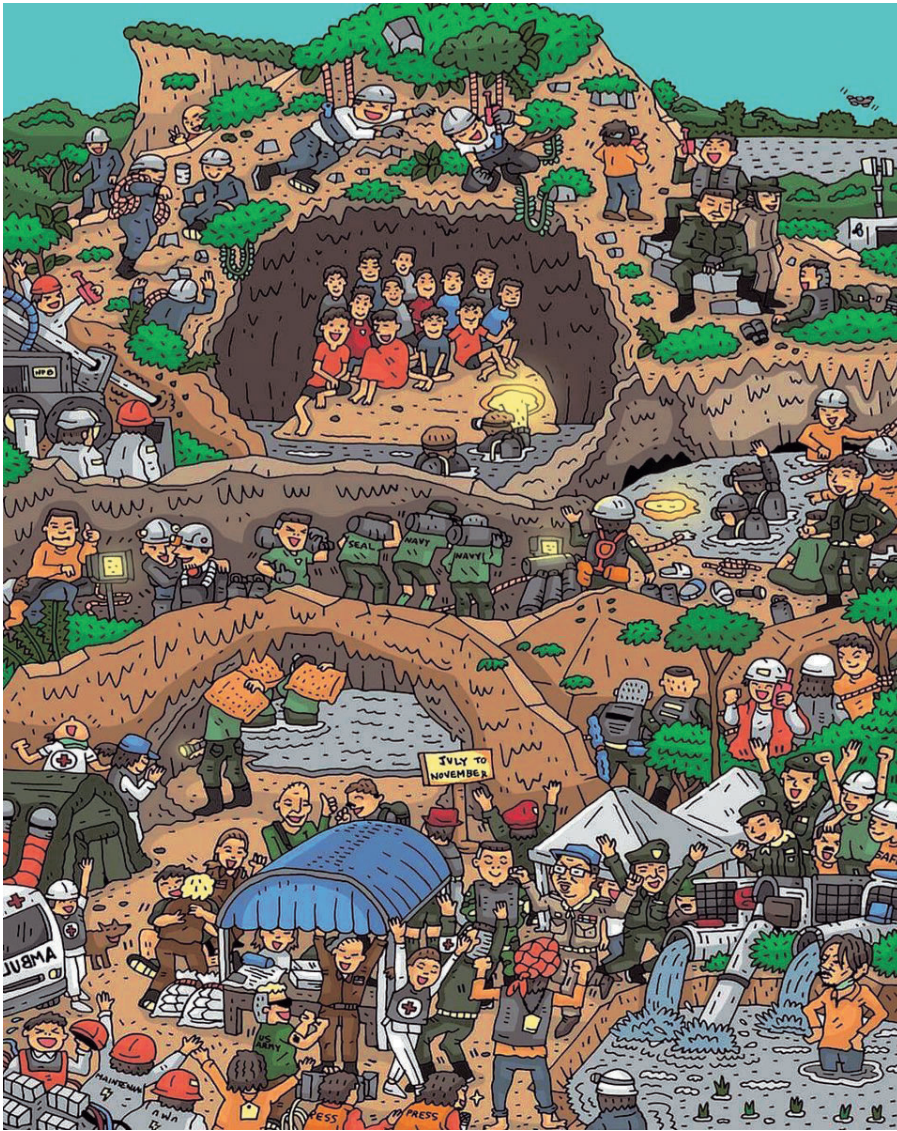
(1) บริหารจัดการโดยคนในพื้นที่ซึ่งเผชิญสถานการณ์จริง ไม่ใช่โดยอำนาจรวมศูนย์ซึ่งห่างไกลต่อการเข้าใจความจริง ประเทศไทยบริหารจัดการโดยการใช้อำนาจรวมศูนย์จึงแก้ไขปัญหาไม่ได้

(2) รวมใจเป็นหนึ่งเดียว หรือมีความมุ่งมั่นร่วมกันในการช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์ไม่เหมือนการบริหารจัดการประเทศโดยทั่วไป ที่มีใจอยู่ที่ต่างๆ กัน เช่น ผลประโยชน์ของกลุ่มของพรรค ของพวก ขององค์กร ชัดแย้งทอนกำลังกันในหมู่ป่าโมเดลไม่ใช้การคิดเชิงปฏิบัติ

(3) รวมพลังโดยก้าวข้ามการแบ่งแยกทุกประเภทไม่ว่าเป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ กรมกองใด พ่อค้า ประชาชน สื่อมวลชน ไม่มีการติดอยู่ในอุดมการณ์ใดๆ หรือการอ้างกฎระเบียบราชการให้มารวมพลังกันไม่ได้ ในกรณีรวมพลังช่วยหมู่ป่า ใครจะมาอ้างกฎระเบียบข้อบังคับให้เป็นอุปสรรคต่อการรวมพลัง ทำไม่ได้ เพราะสถานการณ์บังคับ

(4) มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่ซับซ้อนและพลิกผัน การใช้ความรู้สำเร็จรูปโดยไม่เรียนรู้ใช้ไม่ได้ผล ตามปกติข้าราชการใช้อำนาจโดยไม่เรียนรู้อะไรร่วมกันในการปฏิบัติในสถานการณ์จริงเป็นการเรียนรู้ที่ทรงพลังยิ่ง เพราะทำให้เกิดปัญญาร่วม (Collective wisdom) นวัตกรรม และอัจฉริยภาพกลุ่ม (Group genius)

(5) มีการแสวงหาความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ให้ตรงประเด็นปัญหา มีการเปิดใจกว้างรับผู้เชี่ยวชาญจากประเทศต่างๆ อย่างทันกาล

ภาพ : Cr. Hattract Magazine & Kingnowhere

สรุป

ภารกิจช่วยทีมหมูป่าอะคาเดมีได้สะท้อนภาพหลายด้าน ในด้านหนึ่งเหตุการณ์นี้เป็นการหลอมรวมพลังแห่งมนุษยธรรม และธารน้ำใจเพื่อการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์จากทั่วโลก การเสียสละของอาสาสมัครและผู้เชี่ยวชาญด้านการกู้ภัยและการดำน้ำกว่าสี่พันคนที่ร่วมปฏิบัติงานในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ามนุษย์เรายังไม่สิ้นความหวัง เมื่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันประสบภัย ก็ยังมีคนต่างชาติ ต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรมที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือ เหตุการณ์ครั้งนี้ ยังเป็นบทเรียนการกู้ภัย และการจัดการภัยพิบัติที่ยอดเยี่ยมของประเทศไทยภายใต้การนำของนายณรงค์ศักดิ์ นอกจากนี้ ยังสะท้อนบทบาทที่สำคัญของสื่อมวลชนและโซเชียลมีเดียที่สร้างกระแสการรับรู้และ

(6) ผู้ประสานงานหรือฝ่ายอำนวยความสะดวกในหน้าที่ สามารถยึดคุณภาพองค์กรรวมของทั้งหมด สามารถสื่อสารสร้างความเป็นเอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย เช่นนี้ทำไม่ได้โดยอำนาจรวมศูนย์

(7) ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่เห็นแก่ตัว เสียสละ ถ่อมตน ยกย่องผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งทุกคนทำด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่เพื่อผลกำไรหรือชื่อเสียงใดๆ หัวใจของความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ที่มีอยู่แล้วในส่วนลึกของหัวใจมนุษย์ เมื่อแบ่งบานออกมาเชื่อมโยงกันย่อมมีพลังเหนืออำนาจอื่นใด

(8) มีการสื่อสารให้รับรู้กันโดยทั่วถึงทั้งประเทศและทั่วโลก ทำให้มีความเป็นสาธารณะ ความเป็นสาธารณะจะกำกับทุกคนทุกฝ่ายให้อยู่ในความถูกต้อง ใครขึ้นทำอะไร ไม่ถูกต้อง สาธารณะไม่ยอมรับ การจัดการช่วยชีวิตหมูป่ามีความเป็นสาธารณะอย่างยิ่ง ไม่มีใครกล้าทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง¹⁷

ความตื่นตัวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับโลก อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความท้าทายของสื่อมวลชน ทั้งในด้านการตรวจสอบข้อมูล ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว และการแข่งขันด้านความไวบนพื้นฐานของจรรยาบรรณในวิชาชีพด้วย และแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางการแพทย์และวิทยาการต่างๆ ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจในครั้งนี้ ยิ่งไปกว่านั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังเป็นบทเรียนสำคัญที่ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมการและจัดการข้อมูลพื้นที่ต่างๆ เพื่อสามารถรับมือกับภัยพิบัติในรูปแบบอื่นได้ในอนาคตด้วย นอกจากนี้ มรรค 8 แห่งความสำเร็จของหมูป่าโมเดลตามแนวคิดของ นพ.ประเวศ วะสี ยังจะเป็นแนวทางในการช่วยแก้ปัญหาสังคมที่ซับซ้อนของไทยได้อีกด้วย

